

ЗАУВАЖЕННЯ

до пропозицій Президента України від 27 жовтня 2011 року
щодо Закону України від 6 жовтня 2011 року № 3692-VI «Про внесення змін до статті 17-1
Закону України «Про електроенергетику» щодо вдосконалення системи тарифоутворення
на електроенергію, яка виробляється з біогазу»

До п.1

У Законі України «Про електроенергетику», яким визначено пріоритетні напрями розвитку альтернативної енергетики шляхом застосування «зеленого» тарифу, формулюванням «біомаса» не охоплено біогаз, хоча він виробляється виключно з біомаси і є проміжним продуктом у перетворенні біомаси в енергію, зокрема електричну. У всіх країнах світу під час складання енергетичних балансів енергія біогазу є складовою енергії біомаси.

Згідно з прогнозом Єврокомісії щодо структури виробництва електроенергії з відновлюваних джерел енергії частка електроенергії, виробленої з біогазу має перевищити внесок малої гідроенергетики, сонячної енергетики та електроенергії з відходів (рис. 1).

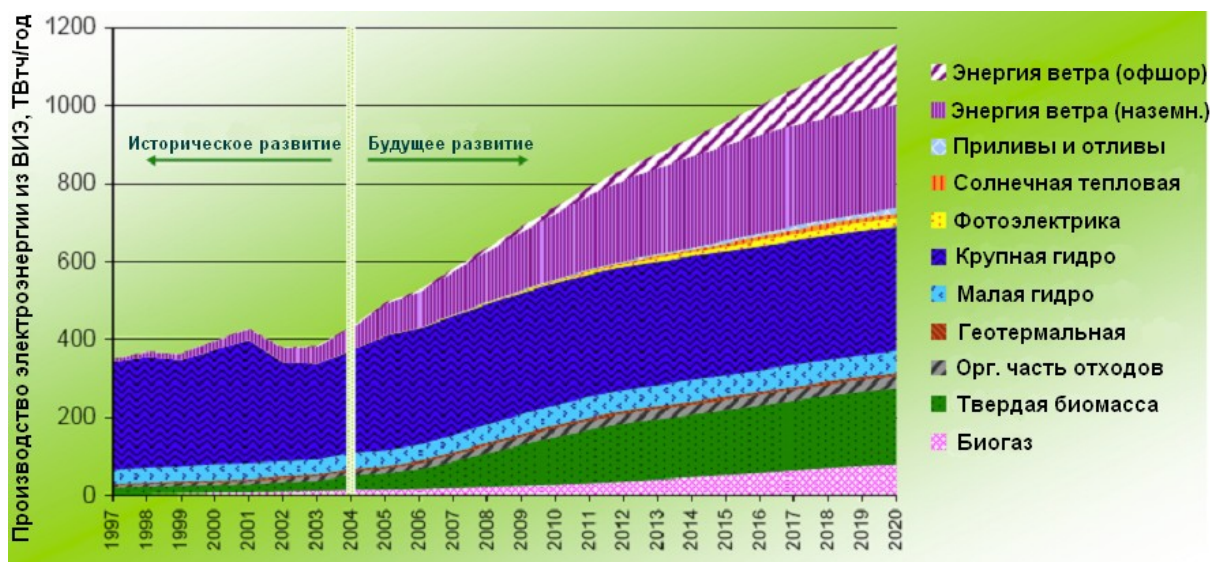

Рис. 1 - Прогноз структури виробництва електроенергії з ВДЕ в ЄС до 2020 р. (публікація Єврокомісії *Renewable Energy Road Map, 2007*).

Вважаємо необґрунтованим твердження, що в 2015 році собівартість електроенергії, виробленої з використанням енергії вітру, в Україні буде всемо нижчою, аніж собівартість електроенергії, виробленої з біогазу. Звертаємо Вашу увагу на те, що Інститут відновлюваної енергетики Національної академії наук України не отримував таких результатів. У разі необхідності Інститут технічної теплофізики НАН України та Науково-технічний центр «Біомаса» готові надати розгорнуту інформацію щодо цього питання.

Зазначаємо, що за такого «обґрунтування», постає питання про доцільність стимулювання розвитку таких технологій. Адже прийнятий Верховною Радою Закон України має стимулювати розвиток поки що порівняно дорогих (але проривних, більш екологічних і перспективних) джерел енергії, а не сприяти отриманню надприбутків.

Стимулюючи виробництво енергії з біогазу, держава одночасно підвищує рівень екологічної безпеки України, оскільки відходи виробництва, що переробляють із застосуванням біогазових технологій, уже сьогодні загрожують здоров'ю населення, стану ґрунтів, повітря й підземних вод. Біогазові технології – один із найраціональніших шляхів знешкодження органічних відходів. До того ж, перероблені в такий спосіб відходи є цінним добривом, здатним підвищити родючість ґрунтів – одного з найбільш цінних ресурсів держави.

Не погоджуємося також з тим, що вартість електроенергії, виробленої з біогазу, після 2017 року буде вищою, аніж вартість традиційної електроенергії з викопних видів палива. Якщо існуючий тренд росту цін на електроенергію збережеться, роздрібні ціни на електричну енергію другого класу напруги зрівняються з «зеленим» тарифом для біомаси в 2015 року, а для біогазу – у 2017 року (рис. 2). Мінімальний «зелений» тариф на сонячну електроенергію становить 505 коп./(кВт · год), що в 3,2 рази перевищує тариф для електричної енергії з біогазу. Звідси постає питання – чому наведену в п. 1 аргументацію не застосовано, щоб дискредитувати ідею сонячної енергетики?

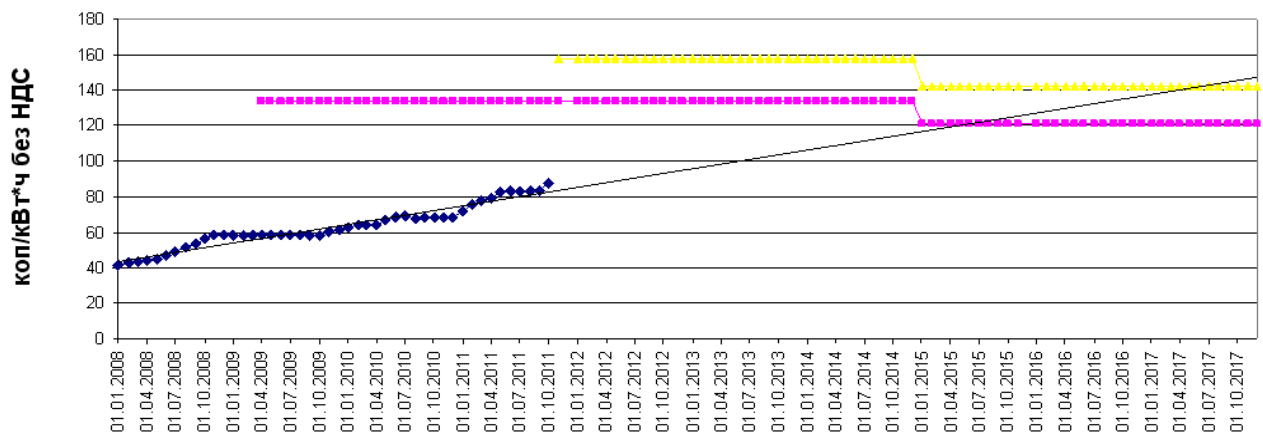

Рис. 2 – Порівняння динаміки тарифу на електроенергію другого класу напруги (синій маркер) та «зеленого тарифу» для електроенергії з біомаси (червоний маркер) і біогазу (жовтий маркер)

До п.2

Вважаємо необґрунтованим твердження щодо неможливості впровадження в Законі норми про одночасне використання альтернативних джерел енергії та традиційних видів палива через можливі зловживання.

Технології спільного використання розвиваються в багатьох країнах і вважаються одними з найдешевших. При цьому методологічне забезпечення встановлюється відповідними підзаконними актами. Тому відсутність методологічного забезпечення контролю не може бути підставою для унеможливлення прийняття Закону.

До п.3:

Абсолютно погоджуємось в даному формулюванні, оскільки неодноразово, ще на стадії розробки Закону, наголошували на неприпустимості введення будь-якого додаткового адміністративного контролю, що призвів би до надмірного ускладнення процедури впровадження таких проектів та створював би мотиви для здійснення корупційних схем.

До п.4

Підключення потужностей з генерації енергії з біогазу не може негативно вплинути на рівень енергетичної безпеки України. Скоріше, його може підірвати залежність від

експорту енергоресурсів з однієї іноземної держави, і аж ніяк – диверсифікація енергозабезпечення з максимальним використанням місцевих джерел.

Щодо стабільності постачання електроенергії, то енергія з біогазу може бути найбільш сталим джерелом. Вітрова та сонячна електроенергія в цьому сенсі є більш нестабільною, що пов'язано з її природним характером. До того ж, встановлені потужності вітропарків і великих сонячних плантацій очікуються суттєво більшими, аніж для біогазу. Вимушена чи планова зупинка в генерації електричної енергії з таких потужностей здатна негативно вплинути на стабільність енергомережі в цілому.

Слід також зауважити, що реалізація планів з нарощування потужностей з генерації енергії з біогазу до 17 тис. МВт електричних займе не один десяток років. Інтенсивне впровадження біогазових установок, у разі набуття чинності Закону, надасть можливість освоїти до 2030 року не більше 0,3...0,5 тис. МВт електричних.

Окремо хотілось зазначити, що відхилення Закону суперечить уже прийнятим державним програмам і дорученням Президента України.

Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 року № 243 затверджено Державну цільову економічну програму енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки, а постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 2011 року № 689 встановлено Порядок використання бюджетних коштів на виконання цієї Програми. Цим документом, зокрема, передбачено будівництво біогазових установок загальною встановленою потужністю 111 МВт для виробництва теплоти та електроенергії. На наше переконання, після відхилення Закону цього завдання вирішено не буде.

Водночас, у дорученні Президента України від 22 серпня 2011 року перед Прем'єр-міністром України поставлено задачу збільшити обсяги використання альтернативних видів палива та стимулювати впровадження енергоефективних технологій і виробництво альтернативних видів палива. Вважаємо, що після відхилення Закону, унеможливиться розвиток цілої підгалузі в сфері відновлюваних джерел енергії.

На нашу думку, відкликання подання Президента України від 27 жовтня 2011 року і підписання Закону України від 6 жовтня 2011 року № 3692-VI «Про внесення змін до статті 17-1 Закону України «Про електроенергетику» щодо вдосконалення системи тарифоутворення на електроенергію, яка виробляється з біогазу»:

- надасть поштовх аграрним регіонам країни у вирішенні екологічних проблем, поліпшення родючості ґрунтів, створенні нових робочих місць;
- сприятиме вирішенню проблеми забезпечення електричною енергією та теплотою населення й сільськогосподарських товаровиробників у негазифікованих населених пунктах;
- покаже послідовність державної політики у сфері відновлюваної енергетики, покращить міжнародний інвестиційний імідж України.